

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma

Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)

Etelä-Savon
maakuntaliitto

Valintaesitys

16.6.2023

Dnro: EURA 2021/402397/09
02 01 01/2023/ESAVO

Hankkeen perustiedot

Hankkeen julkinen nimi

Laiturilla 3 - Vapaa-ajan asumisen energiankulutus ja hiilijalanjälki

Hakijan virallinen nimi

Mikkelin kehitysyhtiö Miksei Oy

Hakemusnumero

402397

Saapumispäivämäärä

02.06.2023

Alkamispäivämäärä

01.10.2023

Päätymispäivämäärä

30.09.2025

Viranomainen

Etelä-Savon maakuntaliitto

Kokouksen päivämäärä

Hakuilmoitus

Uudistuva ja osaava Suomi ohjelman 2021-2027
kevään 2023 haku

Hakutunnus

ESALII-004

Käsittelijä

Tuula Anneli Kokkonen

Toimintalinja

2 Hiilineutraali Suomi

Eryitystavoite

2.1 Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen

Tukimuoto

Alueellinen kehittämistuki: kehittämishanke

Hanke toteutetaan: Yhden toteuttajan hankkeena

Kuvaus hankkeen sisällöstä

Energiatehokkuustoimenpiteiden edistämässä ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä on huomioitava myös vapaa-ajan asuminen, joka on Etelä-Savossa Suomen suurinta. Maakunnassa on suurin piirtein saman verran vakituisia asuinrakennuksia ja vapaa-ajanasuntoja. Etelä-Savon vapaa-ajanasuntojen hiilijalanjälki on sähkönkulutuksen osalta 2000 kg CO₂e/vapaa-ajanasunto. Suurin osa mökkien energiankulutuksesta syntyy lämmityksestä, ja noin 40 %:ssa mökkejä on vähintään peruslämpö päällä talvella. Energiatehokkuustoimille vapaa-ajan asumisessa on selvä tarve. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen tartutaan myös hankkeen toimenpiteillä etätöiden edistämiseksi ja liityntäpysäköintikoikeiluun liittyen; näissä tavoitteet kohdentuvat vapaa-ajan asumiseen liittyvän liikunnan päästöjen vähentämiseen. Energiatehokkuuden ja vähäpäästöisyyden

edistäminen luo pohjaa tulevaisuuden kestäväälle ja hiilineutraalille vapaa-ajan asumiselle ja siten varmistaa mökkeilyn jatkumista maakunnassa sekä sen ratkaisevaa merkitystä alueen elinvoimaan. Kestävän mökkeilyn edistäminen kaikilla neljällä ulottuvuudella (ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen, kulttuurinen) on hankkeen läpileikkaava teema, joka tukee Etelä-Savon maakuntaohjelman strategiakärkiä ja älykkään erikoistumisen strategiaa.

Hankkeen tavoitteina on:

1. Pienentää Etelä-Savon vapaa-ajan asumisen energiankulutusta ja hiilijalanjälkeä, edistää uusiutuvien energialähteiden käyttöä sekä hiilineutraalien toimintamallien kehittämistä vapaa-ajan asumisessa.
2. Edistää energiatehokkuutta koskevaa yhteistyötä eri toimijoiden välillä Etelä-Savon vapaa-ajan asumiseen liittyen.
3. Kestävän, vähäpäästöisen ja energiatehokkaan vapaa-ajan asumisen edistäminen vahvistaa ja uusintaa suomalaista mökkeilykulttuuria ja varmistaa sen yhteiskunnallista hyväksyttävyyttä etenevän ilmastonmuutoksen aikakautena.
4. Vahva vapaa-ajan asuminen Etelä-Savossa edesauttaa maaseudun asuttuna pitämistä sekä palveluinfran säilymistä ja uusien palvelujen syntymistä.
5. Etelä-Savon tunnettuus ja asema kestävän mökkeilyn maakuntana vahvistuu edelleen, ja vapaa-ajanasukkaiden tietoisuus ja ymmärrys kestävän mökkeilyn kaikista neljästä ulottuvuudesta ja vastuullisten valintojensa merkityksestä kasvaa.

Hankkeen tuloksena Etelä-Savon vapaa-ajanasuntojen energiatehokkuus on parantunut, uusiutuvan energian käyttö vapaa-ajan asumisessa on lisääntynyt ja Etelä-Savon vapaa-ajanasukkaat ovat niiden käyttöönotossa edelläkävijöitä. Ilmastotavoitteiden saavuttamista ja vähähiilisyttä on edistetty. Etätyöskentelyyn on kehitetty uusia palvelukonsepteja, jotka tukevat etätyön tekemistä, pidentävät viipymää vapaa-ajanasunnoilla ja siten vähentävät liikkumisen päästöjä. Vapaa-ajan asumiseen liittyvä liityntäpysäköintikokeilu on ensimmäinen Suomessa ja se avaa uusia mahdollisuuksia päästöjen vähentämiselle, palveluille ja liiketoiminnalle sekä liikenneyhteyksien kehittämiseksi. Hanke kasvattaa Etelä-Savon tunnettuutta ja asemaa kestävän vapaa-ajan asumisen edistäjänä. Vapaa-ajanasukkaiden ymmärrys ja tietoisuus kestävän mökkeilyn neljän ulottuvuuden sekä omien valintojensa ja vaikutusmahdollisuuksiensa suhteen on kasvanut.

Työ tehdään tiiviissä yhteistyössä valittujen kumppanien ja sidosryhmien kanssa tukien yhteiskehittämisen kulttuuria alueen eri toimijoiden kesken. Hankkeen tuloksena vapaa-ajan asumisen energiatehokkuutta ja hiilineutraalia aloutta koskeva yhteistyö eri toimijoiden välillä on lisääntynyt.

Hankkeen toimenpiteet

Hankkeen konkreettisia toimenpidetekonaisuuksia ovat:

1 TYÖPAKETTI: Vapaa-ajanasuntojen energianeuvonta

Edistämme energian säästöä ja energiatehokkuutta (eristys, energiatehokkaat sähkölaitteet) sekä uusiutuvan energian käyttöä (aurinkopaneelit, pienoistuulivoimalat, lämpöpumput jne.) vapaa-ajanasunnoilla antamalla energianeuvontaa. Energianeuvoja tekee neuvontakäyntejä vapaa-ajanasunnoille asiakkaiden pyynnöstä, katsoo asiat yhdessä vapaa-ajanasukkaan kanssa ja neuvoo konkreettisesti, "kädestä pitäen", eteenpäin, esimerkiksi mitä ratkaisuvaihtoehtoja on, mistä löytyvät tekijät jne. Energiaratkaisujen toteuttajiksi neuvoja suosittelee ensisijaisesti paikallisia palveluntarjoajia.

Energianeuvontapalvelun tarjoajan kilpailutamme loppuvuonna 2023. Neuvontaa annetaan vuosina 2024–2025. Oletettavasti suurin kysyntä kohdistuu ns. mökkikauden ajalle, mutta neuvontapalvelu on tarjolla ympäri vuoden, jotta voidaan tasata kysyntää myös talvikaudelle.

Viestimme energianeuvonnan saatavuudesta Laiturilla.fi-viestintäkanavilla ja markkinoimme sitä monikanavaisesti vapaa-ajanasukaille. Tuotamme energiatehokkuudesta ja uusiutuvan energian käytöstä sisältöjä Laiturilla.fi-verkkosivustolle Kestävän mökkeilyn osioon. Teemme yhteistyötä Motivan ja muiden alan toimijoiden kanssa.

Toimenpiteen vaikuttavuutta arvioimme ja mittaamme tekemällä hankkeen alussa energiankulutusta ja uusiutuvan energian käyttöä koskevan kyselyn vapaa-ajanasukaille nykytilanteen kartoittamiseksi ja toistamalla kyselyn hankkeen lopussa.

2. TYÖPAKETTI: Etätyö ja co-working

Suunnittelemme kunnissa olevien etätyötilojen ympärille uusia palvelukonsepteja yhteistyössä hankekuntien kanssa. Tarve luoda tilojen ympärille uudenlaista, etätyötä tukevaa toimintaa ja palveluja on noussut esiin alueen kunnista. Toimenpide voidaan toteuttaa esimerkiksi kokeilukunnissa. Teemme yhteistyötä mm. Mikkelin kaupungin kanssa, joka aikoo hankkia siirrettäviä etätyötiloja ja sijoittaa niitä paikkoihin, joissa ihmisiä liikkuu.

Kehitämme ja markkinoimme Etelä-Savo co-working-alueena. Tavoitteenamme on saada alueelle etätöihin pääkaupunkiseutulaisia ja kansainvälisiä asiakkaita, joita työskentelee pääkaupungin co-working-tiloissa. Avaamme heille mahdollisuuden työskennellä ja viettää aikaa alueella viestimällä ja markkinoimalla heille alueen etätyöskentelytiloista, vapaa-ajan asumisesta ja ajanviettomahdollisuuksista. Toteutamme tätä yhteistyössä co-working-yrityksien kanssa, joilla on jo valmiit verkostot kotimaassa ja kansainvälisesti. Benchmarkkaamme myös kansainvälisiä co-working-malleja.

3. TYÖPAKETTI: Liityntäpysäköintikokeilu

Toteutamme vapaa-ajan asumiseen liittyvän liityntäpysäköintikokeilun ETVA-hankkeessa (2022–2023) tehdyn suunnittelu- ja valmistelutyön pohjalta kokeilukunnissa. Vapaa-ajan asumiseen liittyvän liityntäpysäköinnin idea on se, että muualta Suomesta kuljetaan julkisella liikenteellä Etelä-Savoon, jossa auto/mökkiauto/ yhteiskäyttöauto odottaa liityntäpysäköintialueella ja sillä kuljetaan loppumatka mökille. Esimerkiksi Mikkelin kaupungissa olisi mahdollisuus kytkeä kaupungin kaasuautot tähän kokeiluun. Kokeilu ajoittuisi vuosille 2024–2025.

Liityntäpysäköintialueisiin liittyy paljon potentiaalia uusien palvelujen ja liiketoiminnan kehittämiseen. Kokeilussa voimme tutkia ja testata, mitä mahdollisuuksia niistä aukeaa juuri tälle alueelle. Liityntäpysäköinnin kehittäminen ja toteuttaminen toisi matkustajille lisää vaihtoehtoja liikkumiseen, vähentäisi mökkeilyn henkilöautoriippuvuutta ja kotitalouksien menoja sekä edistäisi liikenneturvallisuutta. Joukkoliikenteen liikennöitsijöiden asiakaspotentiaali voisi kasvaa ja vuorojen saavutettavuus voisi parantua. Vapaa-ajan asumiseen liittyvä liityntäpysäköinti täydentäisi alueen joukkoliikennejärjestelmää, lisäisi joukkoliikenteen kilpailukykyä ja mahdollistaisi liikenteen palvelujen kehittämistä alueella. Kaupallisille palvelutarjoajille voisi aueta liiketoimintamahdollisuuksia liityntäpysäköintialueiden lähiympäristössä. Kuntien kannalta vapaa-ajan asumiseen liittyvän liityntäpysäköinnin kehittäminen edistäisi saavutettavuutta, elinvoimaisuutta, vähähiilisiä matkaketjuja ja joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä.

Lisäksi edistämme muita keinoja kehittää vapaa-ajan asumiseen liittyvää kestävästä liikkumisesta ja siten vähentää päästöjä.

Viestimme liityntäpysäköintikokeilusta Laiturilla.fi-viestintäkanavilla ja markkinoimme sitä monikanavaisesti vapaa-ajanasukkaille. Tuotamme kestävästä ja vähäpäästöisestä liikkumisesta sisältöjä Laiturilla.fi-verkkosivustolle Kestävän mökkeilyn osioon. Teemme yhteistyötä Motivan, Traficom ja muiden alan toimijoiden kanssa.

4. TYÖPAKETTI: Viestintä ja markkinointi

Toteutamme viestintää ja markkinointia työpakettien 1–3 aiheista toimenpiteiden edistämiseksi ja tunnetuksi tekemiseksi. Viestintää ja markkinointia tehdään Laiturilla-brändillä ja -viestintäkanavilla hyödyntäen brändiä jo seuraavaa suurta yleisöä ja laajentaen sitä. Viestinnän toimia ovat muun muassa tiedollinen ohjaus, vaikuttajayhteistyö, vertaistarinoiden jakaminen ja vapaa-ajanasukkaiden osallistaminen muun muassa Laiturilla-somessa. Käymme vapaa-ajanasukkaiden kanssa aktiivista ja säännöllistä dialogia näistä ja muista kestävästä mökkeilyn asioista mm. Laiturilla-somekanavilla. Markkinoinnin toimia ovat mm. printti- ja digimainonta, somemarkkinointi, messuilla ja tapahtumissa tapahtuva esitleminen.

Markkinoimme hankkeessa toteuttavia palveluja ja kokeiluja monikanavaisesti, jotta ne ovat mahdollisimman monen vapaa-ajanasukkaamme saavutettavissa. Rakennamme asiantuntevalla viestinnällä ja kestävästä mökkeilyn edistämisen avulla edelleen Laiturilla-brändiä ja kasvatamme Etelä-Savon, kestävästä mökkeilyn maakunnan, tunnettuutta ja vetovoimaa mökkiseutuna. Tarjoamme juttuja hankkeen teemoista, tehdystä työstä ja tuloksista medialle. Vahvistamme asiantuntija-asemaamme kestävästä mökkeilyn konseptojana ja edistäjänä. Kestävästä mökkeilyä edistämme kaikilla ulottuvuuksilla: ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys. Ekologisen ja taloudellisen vastuullisuuden rinnalla korostamme erityisesti sosiaalista ja kulttuurista

vastuullisuutta, edistämme vapaa-ajanasukkaiden osallisuutta mökkiseudulla sekä heidän tietoisuuttaan ja ymmärrystään kaikista kestävästä mökkeilyyn ulottuvuuksista ja vastuullisista valinnoistaan.

Järjestämme hankkeen aikana 2–3 työpajatyypistä Laiturilla-foorumia, joiden teemoina ovat vapaa-ajan asumisen energiatehokkuus ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen, kestävä liikkuminen vapaa-ajan asumiseen liittyen sekä kestävä mökkeily kaikkine ulottuvuuksineen. Laiturilla-foorumit kokoavat yhteen asiantuntijat, vapaa-ajanasukkaat, sidosryhmät, päättäjät ym. Hankkeen lopuksi järjestämme Laiturilla-seminaarin, jossa kerromme hankkeen tuloksista ja tuomme tarjolle asiantuntijapuheenvuoroja.

Teemme viestinnässä yhteistyötä eri sidosryhmien ja toimijoiden kanssa, mm. Motiva, Järvi-Suomen kylät ry, Pidä saaristo siistinä ry, ProAgria Etelä-Savo, mökkiläisyhdistykset.

TIEDOTTAMINEN: Hankkeesta ja tuloksista tiedotamme säännöllisesti hankkeen markkinointi- ja viestintäsuunnitelman sekä rakennerahaston viestintäohjeiden mukaisesti (mm. verkkosivut, sosiaalinen media, lehdistötiedotteet).

HANKKEEN ETENEMINEN/ARVIOINTIPROSESSI: Hankkeen etenemistä, sisältöä ja toteutusta arvioimme säännöllisesti itsearvioinnein sekä vähintään 2 krt vuodessa järjestettävissä ohjausryhmän kokouksissa. Hankkeen toimenpiteiden vaikuttavuuden arvioimiseksi voimme tehdä esimerkiksi asiakaskyselyn hankkeen alussa ja lopussa.

Tavoitteiden saavuttamiseksi hankkeessa tehdään tiivistää yhteistyötä muiden saman aihepiirin hankkeiden ja hankkeeseen osallistuvien organisaatioiden muiden asiantuntijoiden kanssa, jotta hankkeen toimijoille saadaan paras mahdollinen asiantuntemus käyttöön.

Lisätietoja hakemuksesta

Hankkeen toteutusalue

Onko hankkeen toiminta valtakunnallista?

Ei

Maakunnat

Etelä-Savo

Kunnat

Hirvensalmi, Juva, Kangasniemi, Mikkeli, Mäntyharju, Pertunmaa, Puumala

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman tiivistelmä

Kustannusarviota ohjaavat kustannusmallivalinnat

Kustannusmalli	Flat rate 7 % kehittäminen
Palkkakustannusten ilmoitustapa	Palkkojen yksikkökustannukset
Matkakustannusten ilmoitustapa	Tosiasiallisesti aiheutuneet matkakustannukset
Sisältyykö arvonlisävero kustannuksiin?	Ei

Kustannusarvion tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Hylätyt €
1 Palkkakustannukset	198 402	198 402	
2 Matkakustannukset	4 500	4 500	
3 Ostopalvelut	303 500	303 500	
4 Muut kustannukset	0	0	
Flat rate 7 % kehittäminen	35 448	35 448	
5 Tulot (vähennetään kustannuksista)	0	0	
Nettokustannusarvio yhteensä	541 850	541 850	

Rahoitussuunnitelman tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Osuus %
1 Haettava EU- ja valtion rahoitus	406 388	406 388	75,00
2 Omarahoitus: Kuntarahoitus	135 462	135 462	25,00
3 Kuntarahoitus	0	0	0
4 Muu julkinen rahoitus	0	0	0
5 Yksityinen rahoitus	0	0	0
Rahoitussuunnitelma yhteensä	541 850	541 850	100,00

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 ohjelman TL 2 Hiilineutraali Suomi erityistavoitteen 2.1 Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen mukainen. Hakemus täyttää rahoittajan arvion mukaan yleiset valintaperusteet.

Hankkeen toteuttajalla on riittävät taloudelliset resurssit ja osaaminen hankkeen toteuttamiseksi.

Hanke on saanut maakuntaliiton pisteitysryhmän suorittamassa arvioinnissa riittävän määrän pisteitä edetäkseen myönteisesti päätöksenteossa. Maakuntaliiton hankeryhmä on käsitellyt hanketta kokouksessaan 26.4.2023 ja puoltanut hankkeen etenemistä päätöksenteossa valmistelijan esittämin muutoksin. Hakija on huomionnut täydennyspyynnössään rahoittajan edellyttämät muutokset hankesuunnitelmaan ja kustannusarvioon.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Hanketyöryhmä puoltaa hankehakemuksen jatkovalmistelua ja esittää Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristölle hankkeen hyväksymistä.

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Kyllä